

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผล

ในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง¹

THE PARTICIPATION OF THE COMMUNITY COMMITTEES AND THE EFFECTIVENESS IN COMMUNITY DEVELOPMENT IN RAYONG CITY MUNICIPALITY

นนทินี บุรีเพี้ย²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง (2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยองอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ในด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนพบว่ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับตัวแปรย่อยพบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง และสามารถทำนายความแปรปรวนได้ร้อยละ 40.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

The objectives of this quantitative research are (1) To study the level of participation of the Community Committee in the community development in Rayong City Municipality. (2) To study the level of effectiveness in community development of Rayong City Municipality. (3) To study the correlation between the community committee participation and the effectiveness of community development in Rayong City Municipality. The results showed that the community committee-participation in Rayong City Municipality was very high. Meanwhile, the effectiveness of community development in Rayong City Municipality is very high, too. In addition, the community committee participation in Rayong City Municipality correlated with the effectiveness of community development of Rayong City Municipality.

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง

² นักศึกษาระดับปริญญาโท โครงการทวิปริญญาโท หลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The correlation is at moderate level in the same direction. At the sub-variable level, participation in receiving benefits influences the effectiveness in community development in Rayong City Municipality and was able to predict the variance of effectiveness at 40.6 percent with statistical significance at the 0.05 level.

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลนครระยอง เป็นการปกครองท้องถิ่นที่ให้ประชาชนมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่เรียกว่าเป็นประชาธิปไตยและใกล้ชิดกับประชาชน ประชาชนจึงรวมอยู่ด้วยกันอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ ฐานะหรือรายได้ ดังนั้นปัญหาที่สำคัญของเทศบาลก็คือประชาชนต่างคนต่างอยู่ มุ่งแต่การทำมาหากินเพื่อเลี้ยงปากท้องของตนเอง ขาดความร่วมมือทั้งระหว่างประชาชนด้วยกัน และระหว่างประชาชนกับเทศบาลหรือภาครัฐ ทำให้การประสานงานในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร จากสภาพปัญหาที่เทศบาลประสบอยู่ดังกล่าวข้างต้น แม้การพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีการกำหนดนโยบายและมีการวางแผนที่ดี แต่การดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้โดยหวังพึ่งแต่ทางเทศบาลฝ่ายเดียวย่อมเป็นไปไม่ได้ ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมเพื่อที่จะช่วยกันพัฒนาชุมชนของตนเอง

การพัฒนาท้องถิ่นที่จะนำพาเทศบาลไปสู่การพัฒนาที่เป็นรูปธรรม มีหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ต้องส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน (Participation Development) การพัฒนาชุมชนเป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนในปัจจุบันเทศบาลนครระยองมีชุมชนที่จัดตั้งแล้ว จำนวน 29 ชุมชน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเกิดความทั่วถึงในการให้บริการจากภาครัฐ ได้มีการเลือกและประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้น ชุมชนละ 9 คน ซึ่งคณะกรรมการชุมชนได้มาจากการเลือกโดยประชาชนในชุมชนนั้น ๆ เพื่อมาเป็นตัวแทนชุมชนในการประสานงานระหว่างชุมชนกับเทศบาลและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 ข้อ 20 คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของเทศบาล และมีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะในชุมชน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เทศบาลมอบหมายหรือกระทรวงมหาดไทยกำหนด

จากที่กล่าวมา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของชุมชน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เข้มแข็ง แต่จากภาพรวมในอดีต เห็นได้ว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง ยังติดขัดและมีปัญหา ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยบางอย่างที่ทำให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตัดสินใจทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง โดยผู้วิจัยหวังว่า ผลการศึกษาก็คงจะเป็นประโยชน์ต่อเทศบาลและชุมชน ในการนำ

ข้อมูลมาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา ปรับปรุง วางแผนรูปแบบการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน และ
การพัฒนาชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนคร
ระยอง
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนคร
ระยองกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง

คำถามการวิจัย

1. คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองอยู่ในระดับใด
3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยองมีความสัมพันธ์กับ
ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองหรือไม่

สมมุติฐาน

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง อยู่ใน
ระดับมาก
2. ประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง อยู่ในระดับมาก
3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยองมีความสัมพันธ์กับ
ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับ
ผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล
นครระยอง

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขต
เทศบาลนครระยอง” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประการ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980) ในการศึกษา “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง” คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การที่คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อเสนอปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของชุมชน ร่วมในการตัดสินใจ วางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน รูปแบบ และวิธีแก้ไขปัญหา หรือส่งเสริมกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) หมายถึง การที่คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร เงิน สิ่งของ แรงงาน เพื่อการพัฒนาชุมชน การร่วมกิจกรรม โครงการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชน รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) หมายถึง การที่คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่เทศบาลจัดสรรให้ เช่น การเข้าร่วมการอบรม การศึกษาดูงาน การเพิ่มพูนทักษะอาชีพ รวมถึงงบประมาณสนับสนุนจากเทศบาล หรือหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การที่คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ ติดตาม ตรวจสอบ แสดงความคิดเห็น และประเมินผล โครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่เทศบาลจัดขึ้น ตามแผนพัฒนาของเทศบาล

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิผล

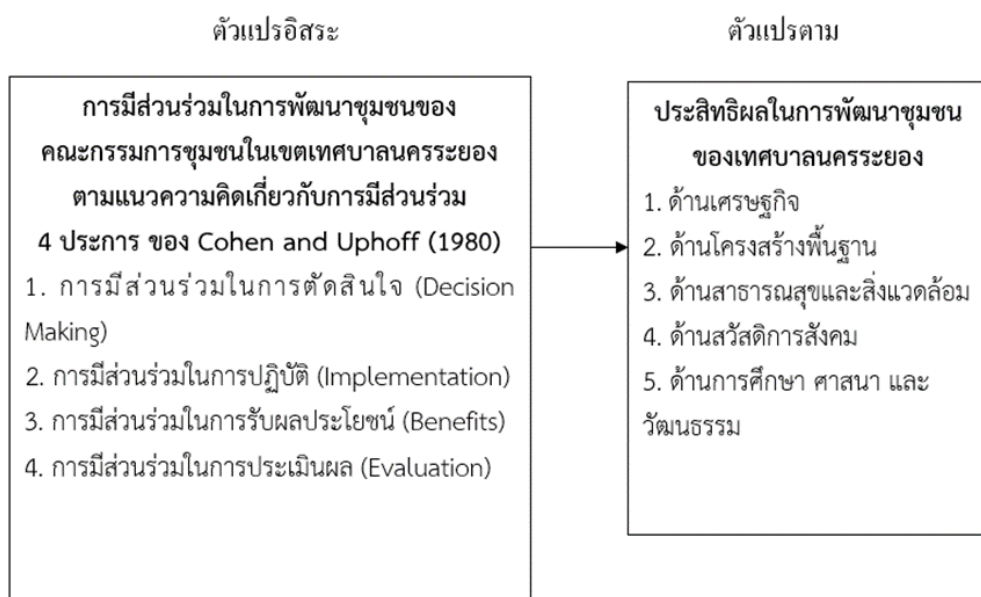
Maciariello & Kirby (1994) (อ้างในเกรียงศักดิ์ วงศ์สุกรรม, 2550) มีความเห็นว่าองค์การที่มีประสิทธิผล คือ องค์การที่บรรลุเป้าหมายตามภารกิจซึ่งตอบสนองความต้องการของสังคมได้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้้องค์การมีประสิทธิผล หมายถึง การที่้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายต่อสังคม มีความสามารถในการปรับตัวและสามารถอยู่รอดได้ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ คือ ระบบควบคุมทางการบริหาร ซึ่งได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบการให้รางวัล การประสานงานและบูรณาการ กระบวนการควบคุมและแบบของการบริหาร และวัฒนธรรมองค์การ

แนวคิดการประเมินประสิทธิผลตามหลักเกณฑ์กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินประสิทธิผลในตัวเองเชิงเป้าหมาย (Goal Model) ของ Cameron (1981) ซึ่งเป็นตัว

แบบที่นิยมใช้เพื่อการประเมินประสิทธิผลองค์กรมากที่สุด โดยประเมินจากความสามารถในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เป็นการนำแนวคิดประสิทธิผลองค์กรเชื่อมโยงเข้ากับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร กรณีนี้จึงเป็นการมุ่งเน้นที่ผลผลิตขององค์กร ถ้าผลผลิตขององค์กรยิ่งเข้าใกล้เป้าหมายมากเท่าใด แสดงว่าองค์กรนั้นมีประสิทธิผลมากขึ้นเท่านั้น

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดการประเมินประสิทธิผลตามหลักเกณฑ์กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง, 2555) โดยประเมินจากความสามารถในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เป็นการนำแนวคิดประสิทธิผลองค์กรเชื่อมโยงเข้ากับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรใน 5 ด้าน (แผนพัฒนาเทศบาลนครระยอง, 2561) คือ 1. ด้านเศรษฐกิจ 2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 3. ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 4. ด้านสวัสดิการสังคม และ 5. ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง” โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร ประชากรทั้งหมดในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน ทั้ง 29 ชุมชน ในเขตเทศบาลนครระยอง ชุมชนละ 9 คน รวมจำนวน 261 คน (สำนักงานเทศบาลนครระยอง, 2565)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนคร

ระยอง โดยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า แบบ 5 ระดับ ได้แก่ 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability analysis) กับกลุ่มคนที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วทำการคำนวณค่าสถิติ Cronbach's Alpha โดยการหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94 มีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความน่าเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปผลได้ 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ คือ อาชีพค้าขาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง ในภาพรวมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยองอยู่ในระดับมากทุกดัชนี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.06 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ระดับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง ในภาพรวมประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองอยู่ในระดับมากทุกดัชนี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนด้านสวัสดิการสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 รองลงมา คือ ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนด้านการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 สหสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยองกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง มีความสัมพันธ์กันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่า Sig. < 0.001) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation หรือค่า r) ที่ +0.585 ซึ่งทำให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และไปในทิศทางเดียวกัน

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีอิทธิพลกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขต

เทศบาลนครระยอง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง มี ($R = 0.645$) และสามารถทำนายความแปรปรวนของประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองได้ร้อยละ 40.6 ($R^2 \text{ adj.} = 0.406$) ตัวแปรการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีอิทธิพลกับประสิทธิภาพในการอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง ($\beta = 0.456$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.06 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.53 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.91 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.60 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครระยองมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่า Sig. < 0.001) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation หรือค่า r) ที่ +0.585 ซึ่งทำให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และไปในทิศทางเดียวกัน ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองมี ($R = 0.645$) และสามารถทำนายความแปรปรวนของประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยองได้ร้อยละ 40.6 ($R^2 \text{ adj.} = 0.406$) ตัวแปรการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีอิทธิพลกับประสิทธิภาพในการอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครระยอง ($\beta = 0.456$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เชิงนโยบาย

1. เทศบาลนครระยองควรกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อกระตุ้นให้คณะกรรมการและประชาชน มีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของการพัฒนาชุมชนและผลการดำเนินงานของเทศบาลในด้านต่าง ๆ

2. เทศบาลนครระยองควรมีนโยบายแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนหรือประชาชน เข้ามาประเมินผลแผนงาน/โครงการ หรือแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของชุมชนในการดำเนินการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างโครงการพัฒนาของเทศบาล

3. เทศบาลนครระยองควรมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนา โครงการ/กิจกรรมด้านเศรษฐกิจให้ทั่วถึงและมากขึ้น

เชิงปฏิบัติ

1. มอบหมายให้คณะกรรมการชุมชนได้มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ และตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน เพื่อควบคุมและติดตามการทำงานพัฒนาให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

2. คณะกรรมการชุมชนหรือประชาชน สามารถแสดงความคิดเห็นหรือร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อเทศบาล

3. กำหนดจัดโครงการ/กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้มีหลากหลายหลักสูตร มีหลักสูตรมากขึ้น ตามความสนใจและความต้องการของประชาชน

เชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลนครระยอง โดยการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติม ในประเด็นที่การศึกษาในเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้ เพื่อความน่าเชื่อถือและได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ในการนำไปพัฒนาชุมชน และสามารถนำไปวางแผนในการพัฒนาชุมชนต่อไป

2. ควรมีการศึกษาปัญหา อุปสรรค สาเหตุที่ทำให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ และวิธีแนวทางในการแก้ไขปัญหา

3. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มประชาชนทั่วไปร่วมด้วย

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง. (2555). คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน.

กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

กรมการพัฒนาชุมชน. (2548). คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนสำหรับพัฒนากร. กรุงเทพมหานคร:

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.

เกรียงศักดิ์ วงศ์สุวรรณ. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

แผนพัฒนาเทศบาลนครระยอง. (2561). แผนพัฒนาเทศบาลนครระยอง (พ.ศ. 2561-2565). ระยอง: เทศบาล

นครระยอง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.

- Cameron, K. S. & Whetten, D. A. (1981). Perceptions of organizational effectiveness over organizational life cycles. *Administration Science Quarterly*, 26 (4), 525-544.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Participation place in rural development: Seeking clarity through specificity, world development*. New York: Cornell University.